

szemének, hajának színét, termetének magasságát, különböző betegségekre hajlamosságát hordozzuk. Ilyen örökség az élet is, amit kölcsön kaptunk és amivel tartozunk. Ilyen az, hogy beleszülettünk egy népbe, s annak tagjaiként hordozzuk a közös sorsát. Gazdag örökség az anyanyelv is, melyet őseink szavakból formáltak, örökségül hagytak. Tudod-e, hogy mindez örökség? és annak megőrzése becsületedhez is van kötve? Hiszed-e, hogy az örökség érték, melyet megvenni nem lehet, de eltékozolni igen? Hiszed-e, hogy közös örökségeink, a hit, az egyház, az anyanyelv megtartó erő? Tagja vagy-e annak a közösségnek, mely a testvértelent is testvérré rokonítja?

Isten a mi örökségünk. Kinek több, kinek kevesebb tudat jutott belőle a maga ismerete szerint. Ne vedd el más ember Isten örökségét, mert nem tudsz helyette „olyan kies helyre esett, szép örökséget“ adni. Elvenni valamit, ami nem a tiéd, bűn, elvesztegetni az örökséget szegénység, véték. Órizd magadban Istentől osztályos részedet. A közösségtudat a vállalásban látszik meg. Testvérem a hitben és az anyanyelvben, vál'alod-e önmagad? Vállalsz-e minket? Örözd-e örökséged? Beszédem elején a „kies“ szót meg kellett magyarázzam, vigyázz, mert egy szó már gyermekeid lelki örökségéből is elveszett, s a lassan vesző szavak után elvesz az anyanyelvi örökség is. Az emberi közösségben ne vedd el hát a más örökségét, hanem oszd meg azt másokkal, hogy az utánunk jövőknek is maradjon az ősök örökségéből. Ámen.

DANCS LAJOS

KI A FELEBARÁTOM?

Lk 10,25—37

Mai életünkben, amikor az emberek közti elhidegüléssel és bizalmatlansággal találkozunk, egyre gyakrabban tevődik fel a nagy kérdés, aminél sürgősebb és fontosabb alig lehet számunkra: ki az én felebarátom, kire számíthatok?

Ki az én felebarátom? Ezt kérdezte az írástudó is Jézustól, amikor őt megkísérteni akarta. Erre a kérdésre mondta válaszképpen Jézus az irgalmas szamaritánusról szóló példázatát, melynek végén megkérdezte az írástudót: „Mit gondolsz, e három közül ki volt a felebarátja annak, aki a rablók kezébe esett?“ Valósággal az írástudó szívének szegte a kérdést, mely elől nem lehetett kitérni, felelni kellett rá. És mi volt a felelet: „Az, aki irgalmas volt hozzá.“

Jézus ezzel a kérdéssel és válasszal az irgalmas szamaritánusra terelte a figyelmet, őt állította a cselekmény középpontjába. Őt úgy látjuk, mint egy becsületes eszményi embert, kiből nem ölte ki az anyagiasság a szív nemes érzéseit, aki látja bajbajutott embertársa szenvedéseit és segít rajta. Nem szóval, nem üres vigasztalással, hanem szeretetből fakadó jó cselekedettel. „Odament, olajat és bort öntött sebére, és bekötötte azokat. Aztán feltette őt saját barmára, elvitte egy

fogadóba, és ápolta. "Úgy gondoljuk, hogy ezzel meg is tette azt, amit egy idegen ember bajba jutott embertársának megtehet. A többi már nem lehetett az ő dolga, hanem a hatósági szerveké, az orvosoké. Ám a mi emberünk nem elégedett meg ennyivel, tovább ment egy lépéssel. Nem azzal, hogy másnap kifizette a fogadónak a beteg ember ápolásának díját, bár ez is nagy dolog, hisz a szenvedés, a betegség egymagában is súlyos teher, hátha még szegénységgel is társul az. Ha minden betegnek, minden szenvedőnek, minden rászorultnak, szegénynek akadna egy könyörülő szamaritánusa, felére csökkenne a kereszt az emberiség vállán, felére apadna a könny, a bánat, a panasz. Ám adakozni akkor, amikor van miből, nem is olyan nagy dolog: aki kapja, annak kevés, aki adja, annak nem sok és nem is mindig az emberi jószágnek és szeretetnek a bizonyítéka. Hányszor adunk hangos szóval csak azért, hogy jobbnak látszodjunk a világ előtt, hogy tetszelegjünk vele. Ennél sokkal nehezebb dolog elmenni ahhoz a magámaradtt beteg emberhez, aki már dolgozni nem tud és kevés nyugdíjára utalva tengeti életének keserves napjait. El tudsz-e menni hozzá, tudsz-e segíteni magányán legalább meleg emberi szóval? Nem kerül pénzedbe és milyen nehezen szánod rá magad. Nem nagy dolog és mégis milyen nehéz megtenni, milyen kevesen gyakorolják. Az irgalmas szamaritánus éppen ezt a lehetetlennek látszó nagy dolgot cselekedte meg akkor, amikor a beteg szenvedő ember felé hajolt és kifizetve a költségeket, a fogadásra bízta: viseljen gondot reá.

Borát, olaját ruháját feláldozta. Inkább ő lásson szükségét. Gyalog ment az öszvér mellett, melyen a szerencsétlen ember ült. Éjjel pihenni kellett volna, hogy másnap folytatni tudja útját, de ő ápolta a beteget. A kalmár szellem azt mondja egy banit se adj haszontalan dolgokra, és ő még a későbbi kiadásokat is vállalta. De még, ha barátja vagy ismerőse volna a bajba jutott ember vagy legalább nemzetének fia. De nem barát, hanem ellenség, zsidó. Neki, a lenézett, sokszor megalázott szamaritánusnak eszébe juthatott az a sok sértés és bántalom, amit a zsidóság részéről napról-napra kaptak, és amit tűrniük kellett. Mert őket a zsidók nemcsak hogy nem szerették, de egyenesen gyűlölték és üldözték. Hiába próbáltak a zsidóság felé közeledni megértéssel, szeretettel, barátságos érzésekkel, azok minden ilyen kísérlettel szemben elzárkóztak, és ugyanakkor felhasználták minden alkalmat arra, hogy a szamaritánusokat elnyomják, megalázzák, bántalmazzák. S lám a szamaritánus mindezt elfelejtette. Nem nézte, hogy ki és mi, barát-e vagy ellenség az útszélén kifosztott, több sebből vérző szerencsétlen, hanem csak a bajbajutott embert látta benne, akin segíteni kell.

Valamit még felfedez, meglát a szamaritánus. Azt, hogy a jerikói útkanyarban lejátszódó dráma nem más, mint a két világhatalomnak: a jónak és a rossznak összecsapása, melyben a jóság lett a vesztes fél. Az igazság megsebesült, a szeretet vérző sebeket kapott, s ott fekszik kifosztva tehetetlenül az út szélén. Pedig a jóságnak, igazságnak, szeretetnek győzni kell, mert ettől függ az ő eljövendő boldogsága, családjának nyugalma, és az egész emberiség boldogsága. Tehát odaállt a veszített fél oldalára. s a maga jóságával, szeretetével és igazság érzetével meghódított egy emberi szívet a gyűlölet birodalmából.

A jerikói úton lejátszódó drámával ma is találkozunk az életben. Szemmel látható, kézzel megfogható küzdelmet vív az igazság és igazságtalanság, a szeretet és a gyűlölet. Kövessük az irgalmas szamaritánus példáját és álljunk a jóság, szeretet, igazság oldalára. Legyünk felebarátai, igaz felebarátai egymásnak. Ámen.

KI A MI ELLENSÉGÜNK?

Lk 10,25—37

Az irgalmas szamaritánus példázata alapján feleletet kaptunk arra a kérdésre, hogy ki az én felebarátom. Az, aki feltételek megszabása nélkül segít a felebarátján, jutalmat nem várva érte.

Ma újból felolvastam a példázatot azzal az előre megfontolt céllal, hogy feleletet kapjunk egy újabb kérdésre, hogy ki is a mi ellenségünk? A felelet adva van a jézusi példázatban. Ennek szellemében teszem fel a kérdést: Kit gondolsz azért, hogy ellensége volt a szerencsétlennek?

Erre a kérdésre csak ezzel lehet válaszolni: a rablók, akik kifosztották, megverték, aztán félholtan otthagya elmentek. Ez ellen, gondolom, senki sem tiltakozik, kivéve a tetteseket, akik, ha bíróság előtt állnának, mindent megtennének tettük igazolására. A történetet természetesen nem tudnák letagadni, de hogy az ítéletet minél enyhébbé tegyék, mentségeket hoznának fel. Tettetett felháborodással tiltakoznának a vád ellen, hogy ők ellenségei a szerencsétlennek. Hogy volnának azok, mikor még nem is ismerik, akkor látták először a jerikói úton. Különböben is ők nem is közönséges útonállók, rablók, mint ahogy az emberek állítják róluk. Ők becsületes emberek, akik Jeruzsálemben is azért akartak eljutni, hogy munkát keressenek és munkájukból becsületesen megéljenek. Útközben azonban elszakadt ruhájuk, elfogyott pénzüik. Tudták, hogy ilyen szánalmas külsővel nem kapnak munkát, s ezért valamilyen úton tisztességes ruházathoz szerettek volna jutni. Pénzüik se volt, amiből vegyenek. Megpróbálták kölcsön kérni, de senki sem adott. Éppen emiatt keseregtek, amikor megjelent a kanyarban egy ember. Gazdag embernek tűnt. Megállították, pénzt és kenyeret kértek tőle, mert éhesek is voltak. De az semmit sem adott, becsületükben is bántalmazta őket, sőt még fegyvert is fogott rájuk. Rárohantak, hogy kivegyék kezéből a fegyvert. Dulakodás közben megsebesült az utasember. Ők tovább mentek, nehogy valaki meglássa és azt feltételezze, hogy ők rabolták ki. Sőt legfontosabb mentő körülményként felhozták, hogy nem is voltak beszámíthatók, mert Jerikóban elindulásuk előtt való este mulattak. Részegek voltak.

Bizonyára így védekeznének a bíróság előtt a rablók és megpróbálnák bizonyítani, hogy ők nem ellenségei a kifosztott embernek. Ám minden mentegőzésük hiábavaló, mert jogos tulajdonában megkárosítani, becsületében megrágalmazni, életében megrövidíteni valakit súlyos bűn, melyért bűnhődni kell. E tekintetben mindnyájan egy véleményen vagyunk: a rablók ellenségei voltak a kifosztott embernek.